

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav germánských studií
Filologie – germánské jazyky a literatury

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

REPREZENTACE MASKULINITY A FEMININITY V HAAGSKÝCH ROMÁNECH
LOUISE COUPERUSE

THE REPRESENTATION OF MASCULINITY AND FEMININITY
IN THE HAGUE NOVELS BY LOUIS COUPERUS

Teze k disertační práci

Anna Phillips

Vedoucí práce: doc. dr. Ellen J.Krol

2018

Inhoudsopgave

1	TÉMA A CÍL PRÁCE.....	3
2	TEORETICKÝ RÁMEC PRÁCE.....	5
3	STRUKTURA PRÁCE.....	7
4	METODA PRÁCE.....	8
5	VÝSLEDKY ZKOUMÁNÍ A PŘÍNOS PRÁCE.....	9
6	LITERATURA.....	13
	6.1 PRIMÁRNÍ ANALYZOVANÁ LITERATURA.....	13
	6.2 SEKUNDÁRNÍ LITERATURA.....	13
7	AKADEMICKÁ A PEDAGOGICKÁ ČINNOST A. PHILLIPS.....	17

1 Téma a cíl práce

Předmětem předložené disertační práce je analýza reprezentace maskulinity a femininity v haagských románech nizozemského spisovatele Louise Couperuse (1863-1923). Jedná se o díla *Eline Vere* (1889), *Knihy malých duší* (1901-1903; *De boeken der kleine zielen*) a *Co dávno odnesl čas* (1906; *Van oude mensen, de dingen, die voorbijgaan ...*). Základním východiskem práce byla hypotéza, že větší část (převážně mužských) postav zmíněných děl působí poněkud zvláštním dojmem, nemužně. Příkladem jsou ústřední postavy *Knihy malých duší*, románu, který je historií rodu Van Lowe. Román vypráví o osudech baronky Constance van der Welcke a její rozvětvené rodiny. Co se týká zmíněného dojmu, zaujmou na první pohled bratři hlavní hrdinky. Introvertní podivín a estét Ernst je sužován halucinacemi. Je přesvědčen, že jeho rozsáhlá sbírka váz ukrývá duše. Dandy Paul trpí obsedantně kompulzivní poruchou, má fóbii ze špíny a nerad proto opouští svůj pečlivě uklizený domov. Další z bratrů, Gerrit, působí sice jakožto statný rytmistr husarů a žoviální otec devíti dětí mužně, na čemž si velmi zakládá, tajně však trpí depresemi. Tyto nesnesitelné stavy, provázené halucinacemi, Gerrita jednoho dne doženou k sebevraždě. Constance je naproti tomu silná a rozhodná žena mající svůj osud pevně v rukou. Její postava projde v průběhu románu značným vývojem. Síla a rozhodnost hlavní hrdinky je ještě umocněna kontrastem s jejím manželem Henrim, který místy působí naopak bezprizorně, bezradně, až dětinsky. Podobné literární typy vystupují i v dalších dvou zmíněných dílech. Některé mužské postavy působí zženštile, slabošsky až psychoticky, zatímco ženy bývají naopak silné a dominantní, tedy budící maskulinní dojem. V románu *Co dávno odnesl čas* patří motiv nedostatku mužnosti u hlavního hrdiny Lota, a naopak mužný charakter jeho ženy Elly, dokonce k ústředním tématům díla.

S tímto souvisí, jak již bylo naznačeno, další hypotéza, že u některých dvojic dochází k „převrácené“ reprezentaci maskulinity a femininity.

Cílem práce bylo určit, jaký způsobem je v haagských románech Louise Couperuse reprezentována mužskost a jakým ženskost a popsat výše zmíněné dojmy vědecky a systematicky. V rámci výzkumu byly kladeny tyto otázky:

1. *Jakým způsobem je v haagských románech Louise Couperuse reprezentována mužskost a jakým způsobem ženskost?*
2. *Jsou tyto reprezentace mužskosti a ženskosti ve vzájemné opozici? Pokud ano, jakým způsobem se tato opozice projevuje?*

3. Jsou reprezentace mužskosti a ženskosti v jednotlivých Haagských románech rozdílné? Pokud ano, jak se vzájemně odlišují?

V neposlední řadě se tato analýza věnuje také tomu, co chtěl autor románů Louis Couperus netradičním pojetím mužskosti a ženskosti vyjádřit a jak pravděpodobně smýšlel o maskulinitě a femininitě a o genderových rolích a vzorcích, které v jeho době panovaly.

2 Teoretický rámec práce

Jak již bylo řečeno, tvoří základ výzkumu hypotéza, že mužskost a ženskost je v haagských románech Louise Couperuse vyobrazena „nestandardně“. Jelikož není možné nahlížet na maskulinitu a femininitu v románech z přelomu 19. a 20. století prizmatem dnešní doby, je teoretická část práce zaměřena na výklad, jakým způsobem byly mužskost a ženskost a role mužů a žen v tomto období vnímány. Metoda výzkumu vychází proto z teorie popisující náhled na maskulinitu a femininitu v období fin de siècle (1878 - 1914), ve kterém byly zmíněné haagské romány publikovány a kdy se také odehrávají. Na základě povahových rysů, které jsou v dobových slovnících a v sekundární literatuře zabývající se touto problematikou spojovány s maskulinitou a feminitou, byl sestaven určitý „standardní obraz“ zahrnující „typické“ mužské a ženské vlastnosti. Ten slouží jako referenční rámec, na jehož základě je hodnocena mužskost a ženskost zkoumaných literárních postav.

„Standardní obraz“ maskulinity a femininity v Nizozemsku v období fin de siècle

maskulinita	femininita
síla	slabost
odvaha	skromnost
energičnost	-
silná vůle	trpělivost
statečnost	-
pole působnosti mimo domov/ ve veřejném životě	pole působnosti v rodinném kruhu/ při výchově dětí
odhodlanost	proměnlivost/nestálost
cílevědomost	píle
racionalita/intelekt/vzdělanost	citlivost/emocionalita/intuice
důstojnost	krása
samostatnost	závislost
kreativita	napodobování
podnikavost	pasivita
nadřazenost	pokora

smělost/troufalost	takt
smyslnost	cudnost

3 Struktura práce

Disertační práce o rozsahu 216 stran je rozdělena do dvou hlavních částí: teoretické (kapitoly 1 a 2) a praktické (kapitoly 3 a 4).

Úvod práce je zaměřen na hypotézu a ústřední otázky výzkumu, spolu s metodologií analýzy. Následuje objasnění volby zkoumaných děl a definice žánru tzv. „haagského románu“, jehož pojetí se u různých literárních badatelů liší. Na závěr je vyložen pojem „fokalizace“ a genderová teorie Judith Butlerové, které hrály v rámci analýzy důležitou roli.

V druhé kapitole je hlavním tématem pojetí maskulinity a femininity v minulosti, zejména v období fin de siècle (1878-1914). Zmíněný náhled na mužskost a ženskost je však zasazen do širšího kontextu, pozornost je pro úplnost věnována i konci 18. století a první polovině 19. století. Dále disertace popisuje vliv moderní doby na maskulinitu a femininitu, spolu s politickými a sociálními změnami ve společnosti, které zapříčinily „genderovou krizi“ a jejichž důsledkem vznikly nové (literární) typy. Na základě kapitol o náhledu na mužskost a ženskost v období fin de siècle je na závěr teoretické části prezentován výsledný „standardní obraz“ maskulinity a femininity v této epoše, který byl sestaven pomocí dobových slovníků a především sekundární literatury zabývající se tímto tématem.

Praktická část obsahuje analýzu tří výše uvedených haagských románů: *Eline Vere*, *Knihy malých duší* (De boeken der kleine zielen) a *Co dávno odnesl čas* (Van oude mensen, de dingen, die voorbijgaan ...). Jedná se o rozbor 29 postav vystupujících v těchto románech.

V poslední kapitole práce, závěru, jsou systematicky prezentovány výsledky analýzy. Na jejich základě byly zodpovězeny ústřední otázky výzkumu a literární postavy byly rozděleny do příslušných kategorií. Tato kapitola rovněž formuluje odpověď na otázku, jakým způsobem Couperus smýšlel o mužskosti a ženskosti a genderových rolích a vzorcích, které v jeho době panovaly.

Následuje bibliografie ve formátu APA: seznam primární a sekundární literatury spolu s internetovými informačními zdroji.

4 Metoda práce

U každé z 29 analyzovaných románových postav byly nejdříve rozebrány a popsány vzhled, charakterové vlastnosti, názory a vystupování, spolu s rolí, kterou postava ve společnosti, manželství či rodině zaujímá. Následně je literární charakter konfrontován s již zmíněným „standardním obrazem“ maskulinity a femininity v období fin de siècle. Při rozboru napomohly literární typy, které jsou definovány v sekundární literatuře, spolu s terminologií, která umožnila seskupení typově podobných postav a jejich následnou kategorizaci. Zásadní roli v rámci výzkumu sehrál také rozbor fokalizace a analýza genderového performativu vycházející z teorie Judith Butlerové.

Naratologický princip fokalizace je významný vypravěčský nástroj, jakým autor ovlivňuje čtenáře. V analýze byla tomuto fenoménu věnována zvláštní pozornost, jelikož je v zájmu nezaujatého popisu postav nutné stanovit, čí vize (vypravěče či postav) je čtenáři předkládána. Následně je možné vyhodnotit, zda je pojetí románových postav a vypravěče shodné či rozdílné, kým je analyzovaná postava nejčastěji fokalizovaná a zda má také možnost sama fokalizovat. Tato metoda vede k objektivnějšímu popisu literárních hrdinů a zároveň umožňuje odhalení vědomých či nevědomých manipulací autora a případně i zjištění, se kterými postavami spisovatel patrně sympatizuje. V haagských románech se jedná o střídavou fokalizaci, kdy je čtenáři předkládána vize vypravěče a dalších postav.

Judith Butlerová je americká filozofka a badatelka, jejíž hlavní zásluhou na vědeckém poli je zpracování poststrukturalistického myšlení do genderové teorie. Teorie Butlerové umožňuje rozbor genderového performativu a genderových vztahů. Podle Butlerové nevyjadřuje genderový performativ biologicky podmíněnou mužskou či ženskou identitu, nýbrž souvisí s kulturními scénáři (cultural scripts), které předepisují, jakým způsobem má být maskulinita a femininita „hrána“ a prezentována. Dále je Butlerová přesvědčená, že některé vztahy mezi tělem, genderem a sexuální orientací mohou být vyobrazeny jako neutrální či přirozené, zatímco jiné naopak mohou být prezentovány jako odchylovající se až patologické.

5 Výsledky zkoumání a přínos práce

Analýza haagských románů naplnila primárně stanovený cíl a potvrdila výchozí hypotézu výzkumu. Na základě rozboru 29 postav lze stručně shrnout, že reprezentace maskulinity a femininity je u mnoha románových hrdinů opravdu netradiční, neodpovídající „standardnímu obrazu“, který vznikl na základě definic ze slovníků a zejména studia sekundární literatury. Jsou to hlavně mužské postavy, které se od zmíněného „standardního obrazu“ odchylují. V haagských románech Louise Couperuse vystupuje relativně málo mužských hrdinů, kteří by tradičnímu popisu maskulinity na přelomu 19. a 20. století odpovídali, zatímco některé ženské hrdinky přejímají v různé míře mužskou roli. Dále byla potvrzena domněnka, že je u některých dvojic - v rámci analýzy bylo podrobena rozboru devět párů - řeč o vzájemné opozici maskulinity a femininity. Jedná se tedy o „převrácené“ mužské a ženské role v partnerských svazcích.

Kromě zvláštní či netradiční reprezentace maskulinity, a v jistých případech i femininity, je také pozoruhodné, že tento aspekt společně s motivem „převrácených“ rolí v partnerství, hraje významnou roli ve všech třech románech, zvláště pak v díle *Co dávno odnesl čas*.

Na základě analýzy bylo možné odpovědět na ústřední otázky výzkumu:

1. Jakým způsobem je v haagských románech Louise Couperuse reprezentována mužskost a jakým způsobem ženskost?

Analýza ukázala, že dvě třetiny mužských postav neodpovídají standardnímu pojetí maskulinity na konci 19. století a na začátku 20. století. Většinu hrdinů lze označit za nemužné nebo dokonce zženštilé, slabošské či vyšinuté. Lze proto říci, že typický mužský hrdina z haagských románů Louise Couperuse se více či méně (a většinou více) odchyluje od onoho tradičního obrazu maskulinity v období fin de siècle. V závěru analýzy bylo čtrnáct mužských postav rozděleno celkem do tří kategorií v závislosti na míře, v jaké se od standardního pojetí liší. V první kategorii je zastoupeno pět postav, které odpovídají tradičnímu pojetí maskulinity. V druhé kategorii se ocitlo pět hrdinů, kteří sice působí na první pohled mužně, avšak čtenář záhy zjistí, že je tento dojem mylný. Většina těchto postav skrývá něco, co jí na mužnosti značně ubírá. V poslední kategorii se nacházejí čtyři hrdinové, kteří jsou vyobrazeni jako křehcí (typ „breekbare man“), zženštilí či choromyslní.

Ženské postavy se od výše popsaného „standardního obrazu“ odchylují v zásadě méně a navíc jsou vyobrazeny rozmanitěji. Patnáct postav bylo rozděleno do pěti kategorií, které však více souvisí s typologií než s mírou odchýlení od tradičního obrazu femininity. Do první

kategorie spadají čtyři hrdinky, u kterých je sice opakovaně kladen důraz na jejich pevné zdraví či plodnost, které jsou však vyobrazeny jako povrchní a egocentrické. V druhé skupině jsou zastoupeny tři postavy, které lze charakterizovat jako silné, důstojné a schopné ženy. Třetí kategorii tvoří tři tzv. „New Women“, typy, které jsou popsány v teoretické části práce, a které se díky své nezávislosti, průbojnosti a nekonvenčnosti významně odchyľují od tradičního pojetí femininity v tomto období. „Femmes Fragiles“, klasický typ známý z naturalistické prózy, je zastoupen v následující kategorii dvěma hrdinkami. Do poslední skupiny patří tři ženské postavy, které mají společné tyto vlastnosti: jsou (intelektuálně) poněkud omezené a trpí nějakou mánií.

2. Jsou reprezentace mužskosti a ženskosti ve vzájemné opozici? Pokud ano, jakým způsobem se tato opozice projevuje?

Závěr analýzy popisuje partnerské svazky hlavních protagonistů a sleduje, zda je reprezentace maskulinity a femininity ve vzájemné opozici. Celkem devět párů bylo rozděleno do tří kategorií v závislosti na míře, v jaké je u postav řeč o tradičních mužských a ženských rolích.

V první kategorii jsou zastoupeny čtyři páry, jejichž vlastnosti a interakce odpovídají standardnímu pojetí maskulinity a femininity. V druhé skupině se nacházejí muži, kteří se od zmíněného tradičního obrazu maskulinity příliš neodchyľují, a jejich partnerky, které však mužskou roli částečně přejímají. Poslední kategorie, v níž je řeč o zcela převrácených mužských a ženských rolích, je zastoupena dvěma páry. Jedná se o ústřední dvojice románů *Knihy malých duší* a *Co dávno odnesl čas*, jejichž povahám a soužití je v dílech věnována největší pozornost.

3. Jsou reprezentace mužskosti a ženskosti v jednotlivých haagských románech rozdílné? Pokud ano, jak se vzájemně odlišují?

Reprezentace maskulinity a femininity zaujímá v haagských románech různé podoby, nicméně nelze v tomto ohledu hovořit o výraznějších rozdílech mezi jednotlivými díly. Jelikož mezi vydáním prvního a posledního analyzovaného románu uplynulo sedmnáct let, je možné vysledovat, že se v prvním (naturalistickém) díle *Eline Vere* jedná o tradičnější obraz maskulinity a femininity, zatímco v dalších dvou románech se role mužských a ženských hrdinů více odchyľují. To souvisí pravděpodobně i se sociálními změnami ve společnosti a s novými literárními typy na přelomu století, ve kterých se tyto změny odrážejí. Jistou roli sehrál i fakt, že druhý román v pořadí, *Knihy malých duší*, je tetralogie čítající v analyzované edici 1717 stran. Jedná se tedy o rozsáhlé dílo s větším počtem postav i typů.

Jak již bylo řečeno, kladla si analýza za cíl také odhalit, jakým způsobem smýšlel autor haagských románů Louis Couperus o maskulinitě a femininitě a genderových rolích a vzorcích, které byly pro jeho dobu příznačné. Toto byl nelehký úkol, jelikož autor se skrývá za vypravěče a další postavy, a není tedy snadné jeho pojetí z různých názorů a vizí vyvodit. Vypravěč prezentuje v rámci příběhu různé pohledy, které jsou často neobjektivní či přímo zcestné, někdy se snaží čtenáře zmást. Pomocí fokalizace je místy možné vysledovat, s jakými postavami autor sympatizuje a jaké jsou jeho pohnutky. Příkladem je hlavní hrdina románu *Co dávno odnesl čas*, Lot Pauws. Zatímco ostatní postavy Lota vnímají a popisují jako zženštilého podivína, pozorný čtenář odhalí, že vypravěč se o hlavním hrdinovi vyjadřuje laskavěji a zdůrazňuje naopak jeho silné stránky. Místy poukazuje na Lotovu erudovanost, citlivost a čestnost, tedy na vlastnosti, kterými jeho kritici zrovna neoplývají, a které buď záměrně opomíjejí nebo vůbec nevnímají. V haagských románech je více hrdinů, kteří se Lotovi podobají a na které ostatní postavy pohlížejí s despektem. Vypravěč zdůrazňuje u těchto postav kromě vzdělání dále například jejich cit pro estetiku, vnímavost, určité svěťáctví či bohatou představitost. Je tedy pádný důvod se domnívat, že Couperus prezentuje tyto typy a jejich formu maskulinity jako alternativu, která si zasluhuje respekt a právo bytí.

V románech je věnována velká pozornost abnormalitám, patologickým jevům a choré mysli, což souvisí také s žánrem děl. *Eline Vere* je naturalistický román, později vydané *Knihy malých duší* taktéž obsahují naturalistické prvky. Vypravěč na zmíněné odchylky pohlíží s větším pochopením než ostatní postavy. Hrdinové, kteří jsou nějakým způsobem narušení, bývají paradoxně vyobrazeni kladněji než postavy, u nichž je opakovaně kladen důraz na jejich pevné zdraví a normalitu. Stejně pochopení vnímá čtenář u zmíněného typu „New Woman“, nového (nejen literárního) typu, příznačného pro přelom století. Autor taktéž sympatizuje s alternativními (volněji) partnerskými svazky a ukazuje na více příkladech, že tradiční manželství a touha partnera vlastnit nevedou nutně ke šťastnému a stabilnímu soužití. Couperus vyobrazil v haagských románech řadu vztahů, z nichž většinu nelze hodnotit jako šťastné. Jen jediný milenecký vztah, který ve své době působil kvůli absenci formálního svazku téměř skandálně, je vyobrazen jako šťastný a pro obě strany naplňující.

Couperusův život a dílo jsou předmětem výzkumu již bezmála sto let. Velký zájem vždy budil samotný autor. Existuje celá řada biografí, které podrobně popisují Couperusův život a jeho excentrickou a charismatickou osobnost. Poslední životopis byl vydán před dvěma lety, jedná se tedy o stále aktuální téma a předmět diskuze. Současně bylo publikováno

nesčetně studií zkoumající autorovu tvorbu z různých úhlů pohledu (kulturně-historického, filozofického, naratologického, strukturalistického, bibliografického aj.).

Výzkum Couperusových románových postav z pohledu genderové perspektivy je však na vědeckém poli zcela nový. Umožňuje pochopení spisovatelova pohledu na genderové role a opozice mezi oběma pohlavími, což přispívá k hlubšímu porozumění jeho díla i osobnosti. V budoucnu je možné výzkum rozšířit o další romány, například o *Osud* (Noodlot) a *Langs lijnen der geleidelijkheid*, které bývají v některých pojetích také považovány za haagské romány. Zajímavý a vědecky přínosný by byl určitě i výzkum reprezentace maskulinity a femininity v Couperusových románech ze starověku či románů situovaných do současné Indonésie a jejich vzájemné porovnání.

6 Literatura

6.1 Primární analyzovaná literatura

Couperus, L. (1890). *Eline Vere*. Retrieved from http://www.dbnl.org/tekst/coup002elin01_01/

Couperus, L. (1901-1903). *De boeken der kleine zielen*. Retrieved from http://www.dbnl.org/tekst/coup002boek01_01/

Couperus, L. (1906). *Van oude mensen, de dingen, die voorbijgaan....* Retrieved from http://www.dbnl.org/tekst/coup002vano01_01/

6.2 Sekundární literatura

Anbeek, T. (1979). Kenmerken van de Nederlandse naturalistische roman. *De Nieuwe Taalgids*, 72(6), 520-534. Retrieved May 13, 2014, from http://www.dbnl.org/tekst/anbe001kenm01_01/anbe001kenm01_01_0001.php

Bastiaansen, C., Beerden, T., & Boerrigter, C. (2008). *Groot woordenboek hedendaags Nederlands*. Utrecht: Van Dale.

Blasius, M., & Phelan, S. (1997). *We are everywhere: a historical sourcebook of gay and lesbian politics*. London: Routledge.

Boven, E. V., & Dorleijn, G. (2008). *Literair mechaniek: Inleiding tot de analyse van verhalen en gedichten*. Bussum: Coutinho.

Butler, J. (1988). Performative Acts and Gender Constitution: An Essay in Phenomenology and Feminist Theory. *Theatre Journal*, (40)4, 519-531. doi: 10.2307/3207893

Calisch, I. M., & Calisch, N. S. (1864). *Nieuw woordenboek der Nederlandsche taal*. Tiel: H.C.A. Campagne. Retrieved December 10, 2017, from http://www.dbnl.org/tekst/calio03nieu01_01/calio03nieu01_01_0016.php

Castle, T. (1995). *The female thermometer: Eighteenth-century culture and the invention of the uncanny*. New York: Oxford University Press.

- Darwin, C. (1871). *The descent of man, and selection in relation to sex*. Retrieved from <http://books.google.com>
- Delvigne, R. (2011). In een Engelse gevangenis Jacob Israël de Haan en de kring rond Oscar Wilde. *De Parelduiker*, 16(1), 17-27. Retrieved June 3, 2018, from http://dbnl.nl/tekst/_par009201101_01/_par009201101_01_0009.php
- Dijk, H. V. (2001). *In het liefdeleven ligt gansch het leven: Het beeld van de vrouw in het Nederlands realistisch proza, 1885-1930*. Assen: Koninklijke Van Gorcum.
- Epstein, J. (2011). *Gossip: The Untrivial Pursuit*. Boston: Houghton Mifflin Harcourt.
- Essink, F., Franssen, G., & Rock, J. (2013). *Literatuur in de wereld: Handboek moderne letterkunde*. Nijmegen: Vantilt.
- Feldman, J. R. (1993). *Gender on the divide: The dandy in modernist literature*. Ithaca: Cornell University Press.
- Forth, C. E. (2008). *Masculinity in the modern west: Gender, civilization and the body*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Hausen, K. (2012). *Geschlechtergeschichte als Gesellschaftsgeschichte*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- Head, M. (1995). "Like Beauty Spots on the Face of a Man": Gender in 18th-Century North-German Discourse on Genre. *Journal of Musicology*, 13(2), 143-167. doi:10.1525/jm.1995.13.2.03a00010
- Heeres, R. (n.d.). De vrucht van een degeneratie. Het type van de 'breekbare man' in het Nederlandse verhalend proza van het fin de siècle (1890-1910). Retrieved August 18, 2013, from <http://www.louiscouperus.nl/publicaties/artikelen/de-vrucht-van-een-degeneratie/>
- Hendrika, P. D., & Waal, A. D. (1982). *Van moeder op dochter: De maatschappelijke positie van de vrouw in Nederland vanaf de Franse tijd*. Nijmegen: Socialistische Uitgeverij Nijmegen.
- Hofstee, E. W. (1981). *Korte demografische geschiedenis van Nederland van 1800 tot heden*. Haarlem: Fibula-Van Dishoeck.

- Janssen, M. (2013, January). De andere schoolstrijd. Retrieved October 15, 2013, from <https://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/30155/de-andere-schoolstrijd.html>
- Johannisson, K., & Broomans, P. (1996). *Het duistere continent: Dokters en vrouwen in het fin de siècle*. Amsterdam: Van Genneep.
- Kemperink, M. G. (1993). Medische theorieën in de Nederlandse naturalistische roman. *De Negentiende Eeuw*, 17(3), 114-171. Retrieved June 3, 2018, from http://www.dbnl.org/tekst/kemp017medi01_01
- Kemperink, M. G. (2001). *Het verloren paradijs: De Nederlandse literatuur en cultuur van het fin de siècle*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Koenen, M. J., Drewes, J. B., & Claeys, H. J. (1994). *Wolters' handwoordenboek Nederlands Koenen*. Groningen: Wolters Woordenboeken.
- Kralt, P. (2007). De tragische ondergang van Eline Vere. *Nieuw Letterkundig Magazijn*, 25, 10-15. Retrieved from http://www.dbnl.org/tekst/_nie012200701_01/_nie012200701_01_0004.php
- Kramers, M. G. (1907). De plaats der vrouw in maatschappij en staat. *De Gids*, 71, 245-286. Retrieved September 15, 2013.
- Krol, E. (2012). De vrouw is erop gebouwd om zonder bezwaar binnenshuis te kunnen leven. *Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*, 128, 365-389. Retrieved from http://www.dbnl.org/tekst/_tij003201201_01/_tij003201201_01_0023.php
- Krol, E. (2018). Onbehagen bij de vrouw. Nederlandse reacties op Duitse 'geslachtskarakters', 1800-1840. In M. Everard et al. (Eds.), *Sekse. Een begripsgeschiedenis*. Hilversum: Verloren.
- Ledger, S. (1997). *The new woman: Fiction and feminism at the fin de siècle*. Manchester, UK: Manchester University Press.
- Los, W. (2005). *Opvoeding tot mens en burger: Pedagogiek als cultuurkritiek in Nederland in de 18e eeuw*. Hilversum: Verloren.
- Miller, K. (1985). *Doubles: Studies in literary history*. London: Oxford University Press.

- Oosterholt, J. (2004). 'Pootige mensen' op de Gelderse Veluwe. Een imagologische lezing van Couperus Eline Vere. *Praagse Perspectieven 2*, 5-17
- Probert, R. (2011). *Family law in England and Wales*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International.
- Showalter, E. (1990). *Sexual anarchy: gender and culture at the fin de siècle*, New York: Viking Penguin.
- Streng, T. (1997). *Geschapen om te scheppen?: Opvattingen over vrouwen en schrijverschap in Nederland, 1815-1860*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Sturkenboom, D. (1994). Thermometers voor mannelijkheid en vrouwelijkheid. De betekenis van sekse in de spectatoriale geschriften. *De Achttiende Eeuw*, 26, 41-70. Retrieved June 3, 2018, from http://www.dbnl.org/tekst/stur005ther01_01/index.php
- Suetonius, Graves, R., & Grant, M. (2003). *The twelve Caesars*. Harmondsworth: Penguin.
- Trotter, T. (1976). *A view of the nervous temperament*. New York: Arno Press.
- Van Baalen, A.C., & Ekelschot, M. (1982). *Geschiedenis van de vrouwentoeekomst*. Amsterdam: De Bonte Was.
- Van Dijk, H. (2001). *In het liefdeleven ligt gansch het leven: Het beeld van de vrouw in het Nederlands realistisch proza, 1885-1930*. Assen: Koninklijke Van Gorcum.
- Van der Veldt, E. (2003, December 18). Dandy tot op het bot. Retrieved August 14, 2013, from <http://www.geschiedenis.nl/nieuws/artikel/214/dandy-tot-op-het-bot>
- Vervliet, R. (1982). De literaire manifesten van het fin de siècle in de Zuidnederlandse periodieken 1878-1914. *Rijksuniversiteit Te Gent*, 56-73. Retrieved June 3, 2018, from http://www.dbnl.org/tekst/verv012lite01_01/verv012lite01_01_0005.php
- Von der Thüsen, J. (1992). De wrede minnares: Vrouwbeeld en vreemdheidscultus in de negentiende eeuw. *De Gids*, 155, 752-761. Retrieved May 10, 2017, from http://www.dbnl.org/tekst/_gid001199201_01/_gid001199201_01_0121.php

7 Akademická a pedagogická činnost A. Phillips

V této kapitole autoreferátu bych se ráda představila a kromě akademických a pedagogických aktivit letmo nastínila i mou rodinnou situaci, která během studia ovlivňovala některé jeho aspekty.

Po maturitě na Gymnáziu Jana Nerudy (2002) jsem vystudovala magisterský program nizozemština (2002-2008) na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, s doplňkovým oborem komparatistika. Od roku 2006 se intenzivně zabývám výukou nizozemštiny. V rámci veřejných i soukromých lekcí jsem spolupracovala se stovkami studentů všech jazykových úrovní. Mou specializací je obchodní nizozemština a kurzy pro doktory/studenty medicíny a přidružených oborů v Nizozemsku a Belgii.

V roce 2010 jsem na magisterský program navázala postgraduálním studiem. Během doktorského programu jsem absolvovala tři stáže, které mi umožnily věnovat se výzkumu disertační práce v zahraničí (v Amsterdamu v r. 2011, Gentu v r. 2012 a Leidenu v r. 2013). Důležitá pro mě byla také aktivní účast na kolokviu *Andere werelden* v roce 2012 v Antwerpách a na konferenci *BoeDoHa* v Budapešti v roce 2014. V rámci publikačních aktivit jsem napsala článek *Lot Pauws en de representatie van mannelijkheid in de roman Van oude mensen, de dingen, die voorbijgaan*. V roce 2011 jsem na fakultě vedla seminář nizozemštiny pro pokročilé studenty a v následujících letech prezentovala několik literárních přednášek pro posluchače nederlandistiky pojednávající o mém výzkumu, literatuře 19. století a nizozemské kinematografii. Dále jsem se účastnila jako přisedící přijímacích zkoušek a byla přítomna u obhajoby diplomové literární práce, ke které jsem napsala oponentský posudek.

Dva roky po zahájení doktorského studia (2012) jsem se přestěhovala s manželem do německého Stuttgartu, v jehož blízkosti žijeme dodnes a kde se nám narodily dvě děti (2015 a 2018). V budoucnu, po rodičovské dovolené, bych ráda externě spolupracovala s Filozofickou fakultou UK či jinou univerzitou, na které je akreditován obor nederlandistika. Plánuji se věnovat přednáškám o díle Louise Couperuse a publikační činnosti s touto tematikou. V roce 2013 projevila předsedkyně Spolku Louise Couperuse (Het Louis Couperus Genootschap) v Den Haagu zájem o spolupráci s ohledem na předmět mého výzkumu. Ráda bych přispívala do literárního časopisu *Arabesken*, který spolek pravidelně vydává, a jehož hlavním zájmem je právě studium a interpretace díla Louise Couperuse.

Weissach-Flacht, červen 2018